

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

50 lat temu w Łodzi i w Warszawie Opowieści weteranów Rewolucji

Z ust do ust płyną przez cały kraj przemiecane przez oficjalną prasę wieści o „kruszej niedzieli” — o użyciu maszyn robotników rosyjskich, o pogrzebie i rozstrzelaniu się w godzinie dobowej na godzinie fali strajków w całej Wszechnicy, o przesłaniu list strajkowych do Moskwy, Tule — o użyciu proletariatu Rewolucji — wzbudza serca robotników Warszawy, Łodzi, Częstochowy, Zagłębia. Pod zandarmami SDKPPL ruszają i nasz masy do walki z uciskiem i ponieważ — o lepszy był, o wolność i sprawiedliwość dla wszystkich, do walki ze zmuszaniem caratem i jednakią pachołczym robot, nikołaj Polak czy Rosjanina.

— 50 lat — to jest strasz czas. A jednak sporo jest jeszcze takich, którzy pamiętają i opowiadają o tamtych w wielkich dźwiękach. Żyją i trzymają się w sobie politycznym, o demonastracjach, SDKPPL-owcy jak Stanisław Gospek, Marian Celler, Franciszek Kozłowski, żyje w Łodzi Józef Milczarek, żyje też ostatni białych członek „Proletariat” — Jerry Mielich, który pamięta nawet samego Waryńskiego. On to właśnie, Mielich, pracował wówczas w zakładach, które, jako pierwsze w Łodzi, dały ha-

do do wybuchu strajku powszechnego. — Robieniem wtedy u Siemena — wspomina Mielich — i u nas nie zaczęli. Była delegacja u kierownictwa. Chcieliśmy 8 godzin pracy i 20 kopiejek za godzinę. Bo dotąd pracowaliśmy po 11-12, a tygodniówka była jakieg... — 4 rubli, wszystkiego, a z miejsca 14 delegatów. A Rewolucja tak słowami majster, Kierman się nazywał. To on uderzył atakował z delegacją. W twarz. To byłoby strajk.

Na porzątek — 400 stągnęło. Ale później wstąpił. Dyrekcja po policję. A my na ulicę i do innych fabryk. Do Birnbaum, potem do Geyera.

Szum się zrobił na ulicach. Spiewy, manifestacje. Fabrykanti w atach. Pędzą do Grand Hotelu. Na Piotrkowską. Bo tam zatrzymał się ze sztabem gubernator Arcońkowski.

Nasz komitet też wysłał tam delegację z zadaniami. Coraz więcej było wojska. Paru fabrykantów wystraszonych — 3-4 rubli, wszystkiego, a z miejsca 14 delegatów. A Rewolucja tak słowami majster, Kierman się nazywał. To on uderzył atakował z delegacją. W twarz. To byłoby strajk.

— Bieście uczniowie, eto jarwa...
Taki był kozak. Na słychy. Bo jak tłum doszły zaczął się zbierać i burzę na to drawo... a na miejscu schował się za pięć banderami...
A w browarze Gerbicha na Grodowej — to zrobił zaskąd. Jak robotnicy wyszli delegację do środka w sprawie ogłoszenia strajku — to policjanci, których tam było pełno, zamknęli za nimi bramę. Zaczęło się bitycie, masakrowanie. Jak jeden z robotników chciał uciec przez plot — to zandarm nadział go na bagnety i przetrzucił. Jak się ludzie dowiedzieli, to z górnymi rękami, albi i jakim kamieniem tylko — szli na policję. Zrobił się rucha.

Tak zaczęła się rewolucja w Łodzi. Strajk ekonomiczny przerodził się

dukcjonalny w Kmiczynie pow. Tomasz Lubelski. Jako sympatyk PPS-owicy już w 1905 brał on udział w obchodzeniu strajków robotników folwarcznych, w okresie rządów sanacji był aktywnym działaczem SL, był przelidowany i głęboko przeświadczony reżim. Obecnie Stefan Mucha jest czynnym członkiem PZPR.

Dwóm spośród odznaczonych, a mianowicie Władysławowi Jastkiewiczem z Krakowa i Antoniem Praskiemiem z Legnicy wysokie odznaczenia przyznane zostały pośmiertnie.

Walki w 1905 r.

W uznaniu zasług w walce o wyzwolenie narodowe i społeczne Odnaczenie 161 działaczy ruchu robotniczego

uczestników rewolucji 1905 roku

W związku z 50 rocznicą rewolucji 1905 r. uchwała Rady Państwa z 20 bm, w uznaniu zasług w walce o wyzwolenie narodowe i społeczne walczyli w szeregu SDKPPL lub PPS-Lewicy, w szeregach KPP i PPR.

Odnaczeni — to obecnie członkowie PZPR. Są wśród nich tacy, którzy do szeregów Zjednoczonej Partii przyszedł z PPS. Są to działacze, którzy wzięli udział w kierownictwie PPS przez lata całe toczyli nieprzejnaną walkę o prawa mas pracujących, o prawa narodu, przeciwko

niemierzalnym przyjaźni łączącej masę pracującą naszego kraju z proletariatem Rosji, a następnie z masami pracującymi Związku Radzieckiego.

Widnym wyrazem szacunku, jakim państwo i społeczeństwo otaczają dzisiaj ruch robotniczy, był fakt nadania już w ubiegłym roku, z okazji obchodów 10-lecia Polski Ludowej, wysokich odznaczeń ośmiu wybitnym działaczom i uczestnikom rewolucji 1905 r. Orderem „Standart Pracy” i kl. odznaczono wicewojewodę Łucjana Rudnickiego. Orderem „Standart Pracy” i kl. odznaczono również Zygmunta Bałkó, Franciszka Łęczyńskiego, Mielanę Kieczyńską i Andrzeja Miśkiewicza, a Orderem „Standart Pracy” II kl. Stanisława Dąbrowskiego, Michała Lisowskiego i Franciszka Zmijewskiego.

Wśród odznaczonych obecnie znajdują się nazwiska wybitnych działaczy ruchu robotniczego — synów polskiej klasy robotniczej, przedstawicieli postępowej inteligencji oraz działaczy chłopskich.

Orderem „Standart Pracy” i klasy odznaczony został po raz drugi za wybitne zasługi rewolucyjne Franciszek Fiedler — członek Zarządu Głównego SDKPPL i członek KC KPP, redaktor teoretycznego pisma KPP „Nowy Pracek”. Franciszek Fiedler od pierwszych dni wyzwolenia stał w szeregach PPR do walki o ugruntowanie władzy mas pracujących i budowanie Polski Ludowej, obecnie jest członkiem KC PZPR.

W związku z 50 rocznicą rewolucji, Orderem Odrodzenia Polski i klasy odznaczony został Zygmunt Szymański, doktor medycyny, prof. Akademii Medycznej w Łodzi, wieloletni działacz PPS, w okresie okupacji członek Komitetu Politycznego PPS. I w latach 1945—1948 poseł do KRN i Sejmu z ramienia PPS, obecnie członek Komitetu Centralnego PZPR.

Wśród odznaczonych, obok synów klasy robotniczej, działaczy polskiego rewolucyjnego ruchu robotniczego, znajdują się również działacze chłopski uczestnicy rewolucji 1905 r. — krwawych walk z caratem, a następnie również krwawych walk z sanacją, a wreszcie okupantem hitlerowskim.

Orderem „Standart Pracy” II klasy odznaczony został in. Stefan Mucha, obecnie członek spółdzielni pro-

Rozpoczyna się masowa produkcja elementów prefabrykowanych dla budownictwa

W br. szersze niż dotychczas zastosowanie w budownictwie mieszkaniowym znajdują nowoczesne, przemysłowe metody pracy.

Przyjęcie pożegnalne dla delegacji zagranicznych

Członkowie delegacji zagranicznych, bawiących w Polsce z okazji 10-lecia wyzwolenia Warszawy, pozostawili w Krakowie po sobie wiele dobrego.

21 bm. członkowie delegacji zwiedzieli FSO na Żeraniu, a następnie budowę Pałacu Kultury i Nauki im. J. Stalina.

W godzinach wieczornych przewodniczący Prezydium Rady Narodowej w Warszawie — J. Albrecht wydal w Domu Dziennikarza im. J. Bruna przyjęcie pożegnalne dla gości zagranicznych.

Uczni węgierscy przybyli do Warszawy

21 bm. na zaproszenie PAN przybyła do Warszawy delegacja Węgierskiej Akademii Nauk. W skład delegacji, której przewodniczył sekretarz naukowy WAN — prof. G. Ostrowski, wchodzi: prof. R. Manning, prof. G. Bogner, prof. G. Tolnai, oraz dyr. WAN — B. Molnár. Celem wizyty węgierskiej naukowców jest zacieśnienie i pogłębienie współpracy między dwiema braćmi akademiami nauk.

Wraz z delegacją WAN przybyli do Warszawy, w związku z prowadzeniem przez siebie pracami nad opracowaniem słownika węgiersko-polskiego, uczeni prof. I. Kniesz oraz prof. L. Orszagh.

Pracownicy Ambasady PRL złożyli wieniec

W Mauzoleum Lenina — Stalina MOSKWA (PAP). Pracownicy ambasady PRL w Moskwie złożyli wieniec w Mauzoleum Lenina — Stalina. W skład wieniec włożyli: prof. I. Kniesz, prof. L. Orszagh, prof. G. Bogner, prof. G. Tolnai, oraz dyr. WAN — B. Molnár.

10-lecie wyzwolenia Warmii i Mazur

Uroczystość obchodzono 10 rocznicę wyzwolenia i powrotu Warmii i Mazur do Macierzy ludowej w okolicy Warmii. W przeddzień rocznicy wyzwolenia Olsztyna, przed Pomnikiem Wdzięczności i na grobach bohaterów ofensywy styczniowej złożono wieniec i wianki kwiatów.

21 bm. odbyła się połączona sesja Woj. i Międz. RSN.

W przedmowa przemówił Woj. RSN Mławski stwierdził, iż w Warmii i Mazurach w okresie 10-lecia wstąpił ludowy państwo ludowe do pomocy w niedzielnym i zagospodarowaniu 60 tys. chłopów. Mławski mówił o strachu handlowym, o 15 tys. nowo wybudowanych i 50 tys. wyremontowanych lub mieszkalnych. W Olsztynie powstała Wyższa Szkoła Rolnicza i Wyższe Studium Szarynka — pierwsze wyższe uczelnie w historii Ziemi Warmińsko-Mazurskiej.

słowo metody pracy. Do budowy do w wielu wypadkach używano elementów prefabrykowanych. Ułatwiło to pracę robotnikom, poważnie zmniejszyło koszty budownictwa i znacznie przyspieszyło je do jego przyspieszenia.

W związku z tym w br. stoją przed naszym przemysłem prefabrykacyjnym bardzo poważne zadania. Przemysł ten dostarczyć musi na budowę wiele nowych nie stosowanych dotychczas w Polsce elementów prefabrykowanych, m. in. bloków kamienistych i bloków ściennych.

Wyrób ich podjęły już wszystkie niemałe zakłady elementów prefabrykacyjnych, a przede wszystkim na większą skalę rodzaje fabryki — zakłady na Żeraniu oraz uruchomione w ub. r. zakłady w Łaziskach Górnych i Solcu Kujawskim. Na szeroką skalę produkcję ich już w nich nie będą elementarne budowlane. Są to m. in. dachy, płyty stropowe, gzymsy i gotowe części kładek schodowych. Dla budynków doświadczalnych przewiduje się wykonanie elementów szkieletu konstrukcyjnego.

Iskry były stropowce, jakie wykonano w br., w tym samym czasie, kiedy stropowce w takiej ilości budynków trzypiętrowych, że utworzyłyby one obronnie zabudowaną ulicę długości jednego kilometra.

Piąta rekonstrukcja rządu Mendes-France'a

Socjaliści nie weszli w skład gabinetu

PARYŻ (PAP). Jak już podawaliśmy, Mendes-France dokonał rekonstrukcji gabinetu, przy czym zrezygnował z funkcji ministra spraw zagranicznych. W chwili obecnej w skład rządu wchodzi 17 ministrów i sekretarzy stanu (poprzednio 31). Wrócił do gabinetu Mendes-France'a rudyba Bourges-Maunoury, stając na czele nowego ministerstwa sił zbrojnych. Pięciu polityków weszło po raz pierwszy do rządu Mendes-France'a: Jeanne-Marie Bourges-Maunoury, stając na czele nowego ministerstwa sił zbrojnych. Pięciu polityków weszło po raz pierwszy do rządu Mendes-France'a: Jeanne-Marie Bourges-Maunoury, stając na czele nowego ministerstwa sił zbrojnych.

(ARS) — sekretarz stanu do spraw wewnętrznych w. metropolii, Gally Gasparou (tradycy) — sekretarz stanu do spraw informacji i Fouques-Duparc (gaullista) — sekretarz stanu do spraw lotnictwa cywilnego. Obecnie rekonstrukcja gabinetu Mendes-France'a przyniosła zmiany. I tym razem do rządu nie weszli socjaliści. „Humanite” stwierdza, że nikt nie przyjmuje obecnie z entuzjazmem teki ministerialnej. Jest to następstwo opanowania kraju przez rządy polityczne ubrajanego odwetowców niemieckich.

bitych ludów obywateli kapitalistycznego. Nie jest np. naszym sympatykiem znany brytyjski komentator zagadnień wojkowych Liddel Hart, trudno byłoby pojąć go w uprawianym przez kraj pryncypialnym i znaczącym filozofa burżuazyjnego, dającego przy każdej okazji upust wściegłości dla nas, Bertranda Russela. A przecież i Russel zajął swoje sprawy z groźby wojny atomowej zmuszony był objawiać w przedrukowanej przez „L'Espresso” wypowiedzi radiowej.

„Kilka uwag, które chcą być podane, nie jako Anglik, ani nawet nie jako obywatel demokracji zachodniej, lecz jako członek rządu ludzkiego, za rólonego działającego. Bez względu na to, do jakiej grupy należy, istnienie broni termojądrowej narzuca nas wszystkim na jednolite nielibezpieczeństwo. Pytanie, jakie wzmocniły sobie postawić, nie brni już obecnie: Co możemy zrobić, aby zapewnić zwycięstwo naszej broni atomowej? Ale co możemy zrobić, aby zapobiec wybuchowi wojny, której konsekwencje byłyby katastrofalne dla całej ludzkości?” Oczywiście, nie przesadza to sprawy, że gdy do Bundesa amerykański Komitet Obronności Pokoju wrócił się z prośbą o podpisanie apelu, uczyni-

>Robotnicy niemieccy nie dopuszczą do powtórzenia się 1933 r.<

Zapowiedź strajku górników metalowców Niemiec zach. spotyka się z solidarnym poparciem zw. zawodowych

BERLIN (PAP). Związkowcy Niemiec zach. solidaryzują się z walką 840 tys. górników i metalowców, którzy postanowili 21 bm. proklamować 24-godzinny strajk. Wszystkie zw. zach. w Zjednoczeniu Zachodnio-Niemieckim Zw. Zaw. (DGB) przesyłały górnikom i metalowcom listy, w których oświadczają, że popierają ich walkę.

W związku z zapowiedzią strajku 840 tys. górników i metalowców kierownictwo Komunistycznej Partii Niemiec (KPD) w Nadrenii Północnej i Westfalii opublikowało oświadczenie, w którym stwierdza, że robotnicy nie dopuszczą do powtórzenia się 1933 r. Robotnicy i urzędnicy w kopalniach, hutach, fabrykach i biurach zrozumieją, że pogarszanie się ich sytuacji życiowej jest bezsensowne i niesprawiedliwe. Wobec tego rząd Adenauera, ich walka o prawa demokratyczne skierowana jest przeciwko monopolom, które gotowe są wydać setki miliardów marek, nie dozwolą na kosztowne stopy życiowe mas pracujących. Zw. zach. Niemiec zach. powołały na III Kongresie uchwaliły w sprawie podjęcia zdecydowanej walki przeciwko reżimowi Adenauera, ich walka o prawa demokratyczne skierowana jest przeciwko monopolom, które gotowe są wydać setki miliardów marek, nie dozwolą na kosztowne stopy życiowe mas pracujących. Zw. zach. Niemiec zach. powołały na III Kongresie uchwaliły w sprawie podjęcia zdecydowanej walki przeciwko reżimowi Adenauera, ich walka o prawa demokratyczne skierowana jest przeciwko monopolom, które gotowe są wydać setki miliardów marek, nie dozwolą na kosztowne stopy życiowe mas pracujących.

Tylko odwołanie układów paryskich zapewni możliwość realizacji społecznych żądań robotników. Robotnicy nie dopuszczą, aby pozostała monopolistyczna większość Bundestagu, wbrew woli narodu, zatrzymała w ręku układy paryskie. Przywrócić partii socjaldemokratycznej (SPD) Ollenhauer i Mellies prze-

stępnego na 24 lutego. Termin trzeciego czytania nie ustalono.

Drugie czytanie układów paryskich w Bundestagu miało się odbyć pierwotnie 20 bm. Później termin ten przesunięto na 8, 10 i 11 lutego.

„Nowona w sprawie świadczeń” — rząd Adenauera stanął wobec nowych trudności wewnętrznych, spowodowanych wzmagającym się oporem narodu niemieckiego przeciwko układom paryskim.

Nawiązanie stosunków z ZSRR i Chinami

celem polityki Japonii — stwierdza Hatoyama

PEKIN (PAP). Premier Hatoyama wygłosił przemówienie na wiecu zorganizowanym przez partię demokratyczną Japonii. Hatoyama potwierdził, że jednym z głównych celów polityki zagranicznej Japonii jest przywrócenie stosunków dyplomatycznych ze ZSRR, Radzieckim i Chińską Republiką Ludową.

Ponowne przesunięcie drugiego czytania układów paryskich

BERLIN (PAP). Konwent senatorów Bundestagu postanowił 20 bm. przesunąć drugie czytanie układów paryskich w Bundestagu z 8, 10 i 11

COŻ więc chodzi? — należałoby postawić pytanie. Chodzi o to, aby dające narodo do wyeliminowania Komszintwina. Ważka ZSRR umożliwiła również zebranie się obradującym właśnie obecnie w Nowym Jorku komitetowi, któremu ONZ zleciła zorganizowanie latem br. pierwszej międzynarodowej konferencji ujęciu dla opracowania sposobów pokojowego użytkowania energii atomowej.

COŻ więc chodzi? — należałoby postawić pytanie. Chodzi o to, aby dające narodo do wyeliminowania Komszintwina. Ważka ZSRR umożliwiła również zebranie się obradującym właśnie obecnie w Nowym Jorku komitetowi, któremu ONZ zleciła zorganizowanie latem br. pierwszej międzynarodowej konferencji ujęciu dla opracowania sposobów pokojowego użytkowania energii atomowej.

Po rozmowach Czou En-lai — Hamarskjöld

PEKIN (PAP). Agencja Nowych Chin została upoważniona do ogłoszenia następującego komunikatu:

Podczas rozmów z sekretarzem generalnym ONZ Hamarskjöldem premier Czou En-lai oświadczył, że rząd Chiński jest gotowy do nawiązania stosunków z lotnikami amerykańskimi, którzy zostali skazani przez sądy chińskie lub w stosunku do których toczy się śledztwo.

Spotkanie pastyków ukraińskich z publicznością

21 bm. w sali Zachęty w Warszawie wybitni plastycy ukraińscy, bawiący w Polsce w związku z otwarciem wystawy w naszym kraju Wystawy Plastyki Ukraińskiej SRR, spotkali się z publicznością zwiedzającą wystawę.

Na zakończenie dyskusji zabierali m. in. głosy radzieckie — artysta-grafik prof. A. Paszczenko oraz artysta-malarz prof. S. Grigoriew, dziękując za słowa uznania i krytyki,

Spotkanie pastyków ukraińskich z publicznością

21 bm. w sali Zachęty w Warszawie wybitni plastycy ukraińscy, bawiący w Polsce w związku z otwarciem wystawy w naszym kraju Wystawy Plastyki Ukraińskiej SRR, spotkali się z publicznością zwiedzającą wystawę.

Na zakończenie dyskusji zabierali m. in. głosy radzieckie — artysta-grafik prof. A. Paszczenko oraz artysta-malarz prof. S. Grigoriew, dziękując za słowa uznania i krytyki,

Spotkanie pastyków ukraińskich z publicznością

21 bm. w sali Zachęty w Warszawie wybitni plastycy ukraińscy, bawiący w Polsce w związku z otwarciem wystawy w naszym kraju Wystawy Plastyki Ukraińskiej SRR, spotkali się z publicznością zwiedzającą wystawę.

Na zakończenie dyskusji zabierali m. in. głosy radzieckie — artysta-grafik prof. A. Paszczenko oraz artysta-malarz prof. S. Grigoriew, dziękując za słowa uznania i krytyki,

